

**FIȘA DISCIPLINEI****PROBLEME ALE FISCALITĂȚII NAȚIONALE ȘI EUROPENE****CONF. UNIV. DR. COSMIN FLAVIUS COSTAȘ****1. Date despre program**

|                                       |                                                    |
|---------------------------------------|----------------------------------------------------|
| 1.1 Instituția de învățământ superior | Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca         |
| 1.2 Facultatea                        | Facultatea de Drept                                |
| 1.3 Departamentul                     | Departamentul de Drept Public                      |
| 1.4 Domeniul de studii                | Drept                                              |
| 1.5 Ciclu de studii                   | Master                                             |
| 1.6 Programul de studiu / Calificarea | Dreptul european și dreptul național al afacerilor |

**2. Date despre disciplină**

|                                        |                                                 |               |   |                        |   |                         |    |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------|---------------|---|------------------------|---|-------------------------|----|
| 2.1 Denumirea disciplinei              | Probleme ale fiscalității naționale și europene |               |   |                        |   |                         |    |
| 2.2 Titularul activităților de curs    | Conf. dr. Cosmin Flavius Costaș                 |               |   |                        |   |                         |    |
| 2.3 Titularul activităților de seminar | Conf. dr. Cosmin Flavius Costaș                 |               |   |                        |   |                         |    |
| 2.4 Anul de studiu                     | 1                                               | 2.5 Semestrul | 2 | 2.6. Tipul de evaluare | E | 2.7 Regimul disciplinei | DS |

**3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)**

|                                                                                                |    |                |    |                       |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----------------|----|-----------------------|-----|
| 3.1 Număr de ore pe săptămână                                                                  | 3  | Din care: curs | 2  | 3.3 seminar/laborator | 1   |
| 3.4 Total ore din planul de învățământ                                                         | 42 | Din care: curs | 28 | 3.6 seminar/laborator | 14  |
| Distribuția fondului de timp:                                                                  |    |                |    |                       | ore |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |    |                |    |                       | 20  |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |    |                |    |                       | 20  |
| Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                          |    |                |    |                       | 10  |
| Tutoriat                                                                                       |    |                |    |                       | 5   |
| Examinări                                                                                      |    |                |    |                       | 5   |
| Alte activități: <i>Nu este cazul</i>                                                          |    |                |    |                       | -   |
| 3.7 Total ore studiu individual                                                                | 55 |                |    |                       |     |
| 3.8 Total ore pe semestru                                                                      | 97 |                |    |                       |     |
| 3.9 Numărul de credite                                                                         | 8  |                |    |                       |     |

**4. Precondiții (acolo unde este cazul)**

|                   |                                                             |
|-------------------|-------------------------------------------------------------|
| 4.1 de curriculum | Cunoștințe de bază în domeniul dreptului fiscal și european |
| 4.2 de competențe | <i>Nu este cazul</i>                                        |

**5. Condiții (acolo unde este cazul)**

|                                                |                                    |
|------------------------------------------------|------------------------------------|
| 5.1 De desfășurare a cursului                  | <i>Nu există condiții speciale</i> |
| 5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului | <i>Nu există condiții speciale</i> |

## 6. Competențele specifice acumulate

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Competențe profesionale | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Abilitatea de a înțelege principiile și regulile esențiale ale dreptului fiscal național și european</li> <li>- Abilitatea de a analiza critic reglementările fiscale naționale și europene</li> <li>- Abilitatea de a descrie, comenta, interpreta și aplica normele juridice de drept fiscal național și european, inclusiv în ceea ce privește determinarea concretă a impozitelor, taxelor și contribuțiilor</li> <li>- Abilitatea de a structura fiscal o tranzacție sau o activitate economică</li> </ul> |
| Competențe transversale | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Abilitatea de a oferi consultanță juridică și fiscală integrată</li> <li>- Abilitatea de a contribui la evaluarea, gestionarea și dezvoltarea unei afaceri private din perspectiva fiscală</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | Într-un plan general, obiectivul disciplinei <b>Probleme ale fiscalității naționale și europene</b> este acela de a contribui la îmbunătățirea portofoliului juridic al unui masterand al Facultății de Drept prin abordarea unei problematice complexe de drept fiscal, într-un cadru practic și cu explicarea lor inclusiv dintr-o perspectivă comparativă (europeană și internațională)                                                                                                                                                       |
| 7.2 Obiectivele specifice             | Obiectivele specifice ale disciplinei <b>Probleme ale fiscalității naționale și europene</b> sunt: aprofundarea cunoștințelor de drept fiscal; dezvoltarea capacității de a înțelege și explica modul de funcționare a sistemelor fiscale ale statelor membre ale Uniunii Europene, cu accent pe regulile juridice; dezvoltarea cunoștințelor referitoare la sistemul național și european de impozite, taxe și contribuții; dezvoltarea abilităților de analiză (critică), interpretare și aplicare a legislației fiscale naționale și europene |

## 8. Conținuturi

| 8.1 Curs                                                                                                                                                                                                                                                           | Metode de predare                                                                                                                                                                                                                                   | Observații                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Principii și norme de drept fiscal                                                                                                                                                                                                                              | Prezentare orală a principalelor teme de discuție, cu accent pe aspectele intens dezbătute în doctrină și jurisprudență și pe evoluțiile recente în domeniul de interes, dublată de discuții interactive cu privire la chestiunile puse în discuție | Participanții la cursuri vor fi informați în avans despre distribuția temporală a temelor de discuție, pentru a se putea pregăti corespunzător |
| 2. Sisteme de impozitare a veniturilor persoanelor fizice. Restructurarea Codului fiscal român                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 3. Probleme juridice asociate taxelor ecologice în România                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 4. Probleme dificile privind TVA-ul (I). Persoanele impozabile și activitatea economică                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 5. Probleme dificile privind TVA-ul (II). Determinarea bazei de impozitare a taxei pe valoarea adăugată                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 6. Probleme dificile privind TVA-ul (III). Dreptul de deducere al taxei pe valoarea adăugată                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 7. Erodarea bazei de impozitare și transferul profiturilor. Aspecte recente (I)                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 8. Erodarea bazei de impozitare și transferul profiturilor. Aspecte recente (II)                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 9. Prețuri de transfer                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 10. Drepturile contribuabililor în procedurile fiscale                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 11. Probleme practice asociate inspecțiilor fiscale și altor tipuri de controale și verificări                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 12. Cooperarea administrativă în materie fiscală                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 13. Reforma fiscală și posibilele ei avataruri                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| 14. Structurarea fiscală a unei afaceri                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |
| <b>Bibliografie: Cărți:</b> C.F. Costăș, M. Tofan, <i>Drept financiar</i> , Ed. Universul Juridic, București, 2023; C.F. Costăș, S.I. Puț, <i>Drept fiscal</i> , Ed. Universul Juridic, București, 2023; C.F. Costas (coord.), <i>Codul de procedură fiscală</i> . |                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                |

*Comentariu pe articole*, Ed. Solomon, București, 2016; D. Șova (coord.), *Drept fiscal*, ed. a III-a, Ed. Solomon, București, 2017; V. Roș, *Drept financiar și fiscal*, Ed. Universul Juridic, București, 2016; R. Bufan (coord.), *Tratat de drept fiscal*, vol. I – *Teoria generală a dreptului fiscal*, Ed. Hamangiu, București, 2016; R. Bufan, J. Malherbe (coord.), *Tratat de drept fiscal*, vol. II – *Drept fiscal al Uniunii Europene*, Ed. Hamangiu, București, 2018; C. Oneț, *Drept financiar public*, Ed. Universul Juridic, București, 2015; M.I. Niculeasa, *Summa fiscalis. Tratat de drept fiscal și financiar public*, Ed. Universul Juridic, București, 2014; B. Terra, J. Kajus, *Ghidul Directivelor europene privind TVA*, vol. I – *Introducere în sistemul european de TVA*, Ed. Hamangiu, București, 2015; B.J.M. Terra, P.J. Wattel, *European Tax Law*, ed. a VI-a, Ed. Wolters Kluwer, Amsterdam, 2012; R. Bufan, M.Șt. Minea (coord.), *Codul fiscal comentat*, Ed. Wolters Kluwer România, București, 2008; C. Brokelind, *Towards a Homogeneous EC Direct Tax Law*, IBFD, 2007; W. Nykiel, M. Şek, *Protection of Taxpayer's Rights. European, International and Domestic Tax Law Perspective*, Oficyna, 2009; G. Kofler, M. Poiars Maduro, P. Pistone, *Human Rights and Taxation in Europe and the World*, IBFD, 2011; J.-M. Tirard, *La fiscalité des sociétés dans l'UE* (8ème édition), Groupe Revue Fiduciaire, 2010; A.P. Dourado, R. da Palma Borges, *The Acte Clair in EC Direct Tax Law*, IBFD, 2008; D. Webber, *Traditional and Alternative Routes to European Tax Integration*, IBFD, 2010; P. Pistone, *Legal Remedies in European Tax Law*, IBFD, 2009; D. Webber, *European Direct Taxation. Case Law and Regulations*, Wolters Kluwer, 2011; B.J.M. Terra, J. Kajus, *Introduction to European VAT*, IBFD, 2012.

**Articole:** C. Carbajo Nogal, *Aspecte fiscale ale telemuncii în domeniul impozitului pe venit*, Cluj Tax Forum Journal nr. 5/2020; A. Tomuța, I. Galiș, D.I. Badiu, *Big Brother din perspectiva sancțiunilor (financiare) internaționale*, Cluj Tax Forum Journal nr. 4/2020; L.M. Moldovan, C. Haiduc, *Serviciile prestate de studio-urile de videochat. Taxa pe valoarea adăugată și afacerea Geelen*, Cluj Tax Forum Journal nr. 4/2020; Botond-Zoltán Petres: *Acorduri fiscale avansate (I). Noțiuni introductive referitoare la acordurile fiscale și unele considerații privind poziția lor în sistemul european de impozitare. O analiză comparativă a procedurii de ruling*, Cluj Tax Forum Journal nr. 1/2020; Irina Galiș: *Prețurile de transfer (I). Materia prețurilor de transfer, o dublă perspectivă: națională și internațională*, Cluj Tax Forum Journal nr. 4/2019; Livia Maria Moldovan, Cosmin Flavius Costas: *Lipsa formulării contestației ca excepție relativă în contenciosul fiscal și posibilitatea invocării unor motive noi în fața instanței, raportat la cele susținute prin contestație – se aplică în materie fiscală art. 8 alin. (1) teza finală din Legea nr. 554/2004, introdusă prin Legea nr. 212/2018?*, Cluj Tax Forum Journal nr. 4/2019; R. Bufan, T.M. Ștefănescu, *Conceptul de document justificativ din perspectiva dreptului fiscal*, Cluj Tax Forum Journal nr. 1/2018; V. Griga, *Incidența prețurilor de transfer în materia ajutoarelor de stat. Analiza jurisprudenței europene*, Cluj Tax Forum Journal nr. 2/2018; C.F. Costas, *Contribuțiile sociale obligatorii aplicabile cu începere de la 1 ianuarie 2018 în România*, Cluj Tax Forum Journal nr. 3/2018; A.M. Gherman, *Suspendarea soluționării contestației în ipoteza formulării unei sesizări penale de către organele de control fiscal. Articolul 277 alin. (1) lit. a) C. proc. fisc., din perspectiva jurisprudenței actuale a instanțelor*, Cluj Tax Forum Journal nr. 5/2018.

## 8.2 Seminar / laborator

*Urmează structura și tematica prezentată mai sus pentru curs*

### Metode de predare

Prezentare interactivă, cu accent pe problemele dificile din fiecare secțiune a materiei, rezolvarea de cazuri și aplicații practice și dezvoltarea abilităților de argumentare și scriere juridică

### Observații

Participanții la seminare sunt rugați să pregătească fiecare temă de seminar pe baza bibliografiei recomandate

**Bibliografie:** Aceeași ca și în cazul cursului

## 9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul programului este adaptat nevoilor comunității epistemice și în acel timp așteptărilor asociațiilor profesionale și angajatorilor relevanți. În special dimensiunile comparative și transfrontaliere ale programului ating așteptările acestor beneficiari, în timp ce structura și abordarea practică din cadrul cursului contribuie în mod egal la succesul acestuia.

**10. Evaluare**

| Tip activitate                                                                                                                                                                                                                         | 10.1 Criterii de evaluare                                                                                                                                                                 | 10.2 metode de evaluare                                                                                                                                                                | 10.3 Pondere din nota finală |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 10.4 Curs                                                                                                                                                                                                                              | Capacitatea de a explica principalele instituții de drept fiscal național și european                                                                                                     | Examen scris (componenta teoretică, constând în tratarea unei probleme controversate sau întocmirea în avans a unui referat de cercetare asupra unei teme de cercetare predeterminate) | 70%                          |
|                                                                                                                                                                                                                                        | Capacitatea de a susține sau critica soluțiile fiscale analizate, cu referiri la doctrina și jurisprudența relevante                                                                      |                                                                                                                                                                                        |                              |
|                                                                                                                                                                                                                                        | Capacitatea de a formula noi soluții fiscale și propuneri <i>de lege ferenda</i> , în raport de evoluțiile legislative, doctrinare și jurisprudențiale la nivel național și internațional |                                                                                                                                                                                        |                              |
| 10.5 Seminar/laborator                                                                                                                                                                                                                 | Capacitatea de rezolva cazuri (aplicații) practice                                                                                                                                        | Examen scris (componenta practică, constând în rezolvarea unei spețe)                                                                                                                  | 30%                          |
|                                                                                                                                                                                                                                        | Capacitatea de a determina <i>in concreto</i> principalele impozite, taxe și contribuții sociale obligatorii                                                                              |                                                                                                                                                                                        |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                        |                              |
| Conform reglementărilor didactice naționale, nota de trecere este nota 5. Acest standard minim de performanță trebuie atins atât în ceea ce privește componenta teoretică, cât și în ceea ce privește componenta practică a evaluării. |                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                        |                              |

Data completării

19.09.2024

Semnătura titularului de curs

Cosmin Flavius Costăș

Semnătura titularului de seminar

Cosmin Flavius Costăș

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....